NS

Raad van Bestuur
M.E.F. Rintel
President-directeur

Laan van Puntenburg 100
Postbus 2025
3500 HA Utrecht
Nederland
www.ns.nl

Postbus 2025, 3500 HA Utrecht

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
De heer S. van Weyenberg
Demissionair staatssecretaris
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag

Datum 2 december 2021
Ons kenmerk LS 01122021 WW
Onderwerp Update implementatie aanbevelingen evaluatie winterweer 2021

Geachte heer Van Weyenberg,

Op 30 juni 2021 heeft uw voorgangster de Tweede Kamer geïnformeerd over de gezamenlijke evaluatie van ProRail en NS van de gevolgen op het spoor van het winterweer op 7 februari 2021 en de daaropvolgende dagen. Met deze brief is toegezegd om de Tweede Kamer voor het einde van het jaar te informeren over de opvolging van de aanbevelingen die uit de evaluatie naar voren zijn gekomen. De seizoensvoorbereidingsteams van NS en ProRail zijn nauw opgetrokken in de uitwerking van de aanbevelingen. Uiteraard met het oog op een zo goed als mogelijk product voor onze reizigers, ook bij (extreme) winterse omstandigheden. Graag breng ik u hierbij op de hoogte van de implementatie van de aan NS gerichte aanbevelingen. ProRail rapporteert separaat over de stand van zaken van haar aanbevelingen.

Aanbevelingen wintermaatregelen NS

NS werkt met een uitgebreide set van maatregelen in het kader van de reguliere seizoenvoorbereiding. Deze seizoensvoorbereiding loopt conform voorgaande jaren door. In aanvulling hierop is in de evaluatie een aantal verbetermaatregelen geïdentificeerd waarmee de winterhardheid van het materieel verder verhoogd kan worden, zodat er onder extreme winterse omstandigheden minder materieel uitvalt. Ook blijkt uit de evaluatie dat er verbeterpotentieel zit in het op de dag van uitvoering ontzorgen van de operatie. Zo kan de procedure om het KIF-proces van ProRail en de NS- dienstregeling sluitend op elkaar te maken, geoptimaliseerd worden. Datzelfde geldt voor de instructies voor medewerkers, waar het gaat om de voorbereidingen op het winterse weer. En tot slot, kan het beeldvormingsproces in het ketenoverleg OCCR verbeterd worden.

NS Groep N.V., Utrecht
Handelsregister Utrecht 30124358

NS11001 / 06 19

NS is voortvarend aan de slag gegaan met de aan haar gerichte aanbevelingen nummer drie en een deel van nummer vier. De aanbevelingen zijn ondergebracht in werkstromen. De stand van zaken van de genomen maatregelen als onderdeel van de betreffende werkstromen vindt u hieronder. Het grootste deel van de maatregelen kan voor dit winterseizoen worden doorgevoerd. Een aantal maatregelen kent een langere doorlooptijd, bijvoorbeeld, omdat voor sommige oplossingen prototypes getest moeten worden of nader moeten worden uitgewerkt met leveranciers. Het streven is om deze maatregelen voor het volgende winterseizoen gereed te hebben.

3. Verder verhogen winterhardheid materieel

Het wegnemen van oorzaken van faalgedrag van treinmaterieel

NS heeft onderzoek gedaan naar het faalgedrag van treinen tijdens de winterse periode in februari 2021. Doel is om de oorzaken hiervan weg te nemen of te mitigeren, zodat het faalgedrag minder of niet optreedt. Zo is er voor intercitymaterieel een vergroot risico op aanhechting van ijs en sneeuw wat tot falen van de draaistellen kan leiden. Om die reden worden er extra controles uitgevoerd in aanloop naar en tijdens de winterperiode.
Ook worden de werkwijzen van monteurs en het voorraadbeheer aangepast, zodat mogelijk faalgedrag snel kan worden gedetecteerd en opgelost. Bij het sprintermaterieel bleken er vooral problemen te ontstaan met typhoons (trein claxon) en de hoeveelheid sneeuw die hierin waaide. Vanuit veiligheidseisen mag een trein met een niet-functionerende typhoon niet ingezet worden. Voor een deel van het sprintermaterieel is hier samen met de leverancier een oplossing voor gevonden welke voor aanstaand winterseizoen wordt geïmplementeerd. Voor andere soorten sprintermaterieel worden steekproefsgewijs controles uitgevoerd op het verwarmingselement bij de typhoon.

Het verbeteren van de procesafspraken over het verwijderen van sneeuw en ijs

Sneeuw en ijs op opstaptredes van treinen leiden tot onveilige situaties bij het in- en uitstappen. Bovendien kan het defecten aan deuren veroorzaken. In de beschrijvingen voor monteurs is duidelijker vastgelegd op welke wijze sneeuw en ijs op opstaptredes verwijderd moeten worden, zodat dergelijke defecten en onveilige situaties als gevolg van gladde opstaptredes zoveel als mogelijk voorkomen kunnen worden. Daarmee is deze maatregel voor komende winter geïmplementeerd.

Het vergroten van de uitvoerbaarheid van seizoensmaatregelen voor het materieel

In het kader van dit onderdeel zijn alle beschrijvingen voor weer specifieke maatregelen doorlopen: wat staat wel of niet juist opgenomen en moet worden aangepast? Zowel maatregelen voor de winter als die voor de zomer en herfst zijn onder de loep genomen. Dit heeft geleid tot een uitbreiding van de lijst van maatregelen en het verbeteren van de leesbaarheid. Voor de winter kan gedacht worden aan een beschrijving voor het voorverwarmen van het materieel en het op de juiste wijze wegzetten van treinen op het opstelterrein. Het doel van deze maatregel is het verminderen van weer gerelateerde storingen aan materieel als gevolg van menselijk handelen.

Het opstellen van richtlijnen voor de kwaliteit en snelheid van het storingsherstel aan materieel

NS hanteert kwaliteitsnormen voor treinen in de dienstregeling. Hierin staat opgenomen hoe lang materieel in dienst mag blijven bij afwijkingen. In uitzonderlijke

omstandigheden, en alleen als dit geen afbreuk doet aan de veiligheid, kan de tijd tot herstel tijdelijk worden verlengd. Voor de volgende winter worden de scenario's voor het oprekken van de tijd tot herstel bekeken en voorgesproken met de keten. Criteria daarbij zijn weersomstandigheden en materieelbeschikbaarheid. In de scenario's wordt meegenomen onder welke voorwaarden deze criteria mogen worden toegepast. Dit moet leiden tot een betere materieelbeschikbaarheid op kritieke dagen.

Een onderzoek naar de wenselijkheid van de uitbreiding van dooistraten
Afgelopen winter is gebruik gemaakt van een dooistraat waarbij warmtekanonnen zijn ingezet om intercitymaterieel dat is uitgevallen als gevolg van sneeuwaanhechting, ijsvrij te maken. Echter, de inzet hiervan bleek ook weer andere defecten aan het materieel te kunnen veroorzaken. Ingenieurs hebben kaders opgesteld om met de juiste hoeveelheid warmte ijs te kunnen smelten zonder schade aan het materieel toe te brengen. Hiermee kan vanaf aanstaande winter de dooistraat gerichter worden ingezet. Ook wordt bekeken of de huidige dooistraat voldoende capaciteit heeft om materieel met het grootste risico op ijsaanhechting en daarmee uitval, te behandelen. Er wordt onderzocht hoe eventueel snel in capaciteit kan worden opgeschaald. De resultaten hiervan zijn voor aanstaande winter gereed.

4. Zorg dat de operatie op de dag van uitvoering maximaal ontzorgd wordt
Optimaliseer de procedure om KIF-proces en dienstregeling sluitend op elkaar te maken.
In de kerninfrastructuur zijn de Centraal Bediend Gebied (CBG) wissels opgenomen en geborgd die toegang geven tot het Niet Centraal Bediend Gebied (NCBG), waar veelal opstelterreinen, werk- en herstelplaatsen zijn ondergebracht. Naar aanleiding van de verdiepende evaluatie heeft NS de wissels op NCBG geïnventariseerd en gedeeld met ProRail. Deze worden door ProRail meegenomen in de afweging en prioritering van het storingsherstel. Hiermee wordt ook het kop- en staartstuk van de dienstregeling opgenomen in het storingsherstel door de bereikbaarheid van en mobiliteit op de opstelterreinen, werk- en herstelplaatsen te beoordelen. Zodoende kunnen defecte treinen sneller worden hersteld, behandeld (schoongemaakt) en opgesteld voor de dienstregeling de volgende dag.

Optimaliseer de instructies op de voorbereidingen op het winterse weer voor medewerkers
Voor alle operationele medewerkers is (opnieuw) een winterinstructie beschikbaar gesteld waarin de verbeterpunten van afgelopen jaar/jaren zijn verwerkt. Daarnaast heeft op 24 november 2021 een ketenoefening plaatsgevonden, waarin het beeld- en besluitvormingsproces op dag-1 aan de hand van een winterscenario is beproefd. Deze ketenoefening wordt momenteel intern geëvalueerd.

Verbeter het beeldvormingsproces in het ketenoverleg OCCR
NS heeft samen met ProRail gewerkt aan het optimaliseren van het besluitvormingsproces van het OCCR-KetenOverleg op dag-1 door alle functionarissen aan de hand van een checklist de beeldvorming op te laten halen. Doordat de beeldvorming voorafgaand aan het OCCR-KetenOverleg wordt opgehaald en beoordeeld op volledigheid, kan hiermee in het KetenOverleg meer tijd gespendeerd worden om tot een gedegen advies te komen voor het Crisis Beleid Team.

NS11001 / 06 19

Tot slot: implementatie op orde, winterse uitdaging blijft
Het laten rijden van treinen onder uitzonderlijke, winterse omstandigheden zoals in februari van dit jaar, zal ook in de toekomst een uitdaging blijven. Echter, met de uitvoering van bovengenoemde maatregelen verwacht NS de winterhardheid van het materieel en de voorbereiding van de operatie verder te hebben verbeterd, zodat de opstart van de reguliere dienstregeling na dergelijke, extreme weersomstandigheden sneller zal plaatsvinden. Samen met ProRail blijft NS zich hiervoor inspannen.

Met vriendelijke groet,

Marjan Rintel

CC: afschrift naar CEO ProRail, Dhr. J. Voppen